

PŘEDMLUVA

Bez nadsázky lze tvrdit, že rekodifikace soukromého práva ovlivnila daňové právo takovým způsobem, že došlo k jeho největší změně od roku 1993. Uvedenou změnu není možné nazývat daňovou reformou, nicméně zásadní změnou ano. Vždyť tři převodní daně byly zrušeny a byla zavedena převodní daň nová, daň z nabytí nemovitých věcí. Zásadní daňové zákony, jako je zákon o daních z příjmů a zákon o dani z přidané hodnoty, byly novelizovány stovkami novelizačních bodů.

Na uvedenou změnu daňového práva nemůže teorie ani praxe nereagovat. Proto se katedra finančního práva a finanční vědy rozhodla připravit soubor článků na téma „Daňové právo a rekodifikace soukromého práva“. Jde o soubor 12 článků převážně členů katedry finančního práva a finanční vědy a studentů doktorského studijního programu oboru finanční právo a finanční věda, z nichž každý se v rámci daného tématu zabývá jinou oblastí, příp. daným tématem z jiného úhlu pohledu.

První tři články se zabývají obecnými otázkami vztahu daňového práva a rekodifikace soukromého práva. Z obecného a teoretického hlediska se na danou problematiku dívá prof. Karfíková ve svém článku „Obecně ke vztahu rekodifikace soukromého práva a daňových zákonů“. Naopak doc. Boháč ve svém článku „Změny daňového práva v souvislosti s rekodifikací soukromého práva“ popisuje a analyzuje nejvýznamnější změny soukromého práva a jejich promítnutí v daňových zákonech. Oba články se rovněž dotýkají jednak způsobu a formy přijetí těchto uvedených změn formou zákonných opatření Senátu a jednak zvoleným legislativním pojetím. Třetím článkem, který na danou problematiku hledí obecně, je článek Mgr. Horvátha „Rekodifikácia súkromného práva a jeho vzťah s daňovým právom v Českej republike“.

Rekodifikace soukromého práva přinesla velké změny do oblasti nemovitých věcí. Proto se další články věnují nemovitým věcem a problematice jejich zdanění. Z hlediska interakce soukromého a daňového práva pojednávají o novém pojetí nemovitých věcí podle nového občanského zákoníku JUDr. Kohajda a Tomáš Sejkora ve svém článku „Pojem nemovitá věc (nejen) v soukromém právu“. S ohledem na to, že nemovité věci jsou v daňovém právu předmětem zdanění, resp. jsou zdaňovány transakce s nimi, zaměřují se další články na problematiku nemovitých věcí a jejich zdanění. O nově zavedené dani z nabytí nemovitých věcí pojednávají články prof. Markové „Daň z nabytí nemovitých věcí“ a článek Víta Kropjoka „Zákonné opatření Senátu jako nástroj

realizace daňových změn v oblasti nabytí nemovitostí“. Každý z uvedených článků se zabývá daní z nabytí nemovitých věcí z jiného pohledu, první článek spíše z pohledu její právní úpravy, druhý spíše z hlediska formy přijetí této právní úpravy formou zákonného opatření Senátu. Společně s daní z převodu nemovitostí, která byla nahrazena daní z nabytí nemovitých věcí, byly upraveny i daň dědická a daň darovací. Jejich integrace do daní z příjmů je předmětem článku JUDr. Vybírala „Integrace daně dědické a daně darovací do daní z příjmů“. Soubor článků vztahující se k nemovitým věcem, jejich zdanění a transferech uzavírá článek JUDr. Novotného a JUDr. Vondráčkové nazvaný „Novela daně z nemovitostí v souvislosti s rekodifikací soukromého práva“.

Další skupina článků se zaměřuje na některé konkrétní změny, které rekodifikace soukromého práva přináší, resp. změny, které byly v daňových zákonech přijaty v souvislosti s touto rekodifikací. JUDr. Kotáb a Mgr. Hobza se ve svém článku „Vybrané otázky zdanění investičních společností a investičních fondů“ zamýšlejí nad změnami, které se udály v oblasti investičních fondů a jejich zdaňování, JUDr. Kohajda a Tomáš Sejkora se v článku „Zdanění provozu rodinného závodu“ věnují novému institutu rodinného závodu a jeho daňověprávním aspektům a konečně Mgr. Geržová se zabývá specifickou problematikou svěřenského fondu v článku „Daňové aspekty svěřenských fondů. Projev absence sídla svěřenského fondu v daňovém právu“.

Soubor článků uzavírá článek JUDr. Pítrové „Právní aspekty návrhu na zavedení daně z finančních transakcí“, který sice primárně s rekodifikací soukromého práva nesusvisí, nicméně ukazuje možné cesty dalšího vývoje daňového práva, neboť prezentuje případ na úrovni Evropské unie aktuálně projednávaného návrhu na zavedení posílené spolupráce v případě daně z finančních transakcí.

Jak je patrné, není možné v tomto souboru článků veškeré změny daňového práva v souvislosti s rekodifikací soukromého práva detailně popsat, analyzovat a hodnotit, a to s ohledem na jejich rozsah. Ovšem věřím, že předkládaný soubor článků přispěje nejenom k získání obecných poznatků o vztahu daňového práva a rekodifikace soukromého práva, ale rovněž k vytvoření teoretického pohledu na tento vztah a na některé vybrané změny daňového práva v souvislosti s rekodifikací soukromého práva.

doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D.